

Witte donderdag

“Geprezen Gij, Eeuwige,
die ons opdroeg uw feestlicht te ontsteken.
Geprezen Gij, die ons in het leven hebt geroepen,
ons Uw licht hebt gegeven en ons dit uur schenkt.”

**Samen: Gij, Eeuwige,
zegen ons met uw woorden
doe in ons hart licht branden.
Zegen ons, Gij die ons het leven geeft
en ons het leven gunt.
Raak ons aan in een woord, een gebaar,
een teken zodat we vrede mogen ervaren en vrijheid mogen
proeven.**

Waarom? ...

Waarom is deze avond zo anders dan andere avonden?

Op tafel staan de Joodse traditionele gerechten die Jezus at met zijn vrienden. Deze maaltijd wordt in Joodse gezinnen op Pesach gehouden als herdenking voor de uittocht uit de slavernij, uit angstenland. Gedenken is niet enkel herinneren, het is je bewust maken; vandaag gedenken wij.

Het is een simpele maaltijd die de herinnering levend houdt. Door te proeven bitter, zout en zoet kijken we al vooruit op iets dat nog niet is, maar tastbaar kan worden door deze ervaring te delen.

Waarom die platte broden?

Ze hadden geen tijd om het brood te laten rijzen, het was immers een vlucht.

Wat betekenen die kruiden op tafel en waarom die kommen met zout water?

Bittere kruiden en groenten herinneren aan de bitterheid van de slavernij, bitterheid van het leven.

(Ieder neemt een hapje en proeft, hoe smaakt het? Even stilte en laten nadenken over het bitter in het eigen leven)

De bittere kruiden worden in het zoute water gedompeld, het symboliseert de tranen van verdriet door het lijden.

(Ieder proeft wat van het zoute water, even stilte en laten nadenken over wat zout smaakt/verdrietig maakt)

Waarom staat er appelmoes met noten?

Het geeft een beeld van de klei waarmee de tichelstenen werden gebakken. Maar het smaakt ook zoet zoals de bevrijding zoet smaakt.

(Ieder proeft, even stilte.. waar word je mens van, wanneer voel je je vrij in je hoofd bijvoorbeeld?)

Waarom liggen er eieren op tafel?

Het ei verwijst naar de vroegere tempelfeesten. Ondanks alles wat een mens meemaakt gaat het leven toch door! Er is altijd toekomst!

(Ieder proeft, even stilte waar ligt jouw toekomst?)

Voor Jezus was dat laatste Paasmaal met zijn vrienden één grote samenvatting van zijn leven. Een leven dat in het teken stond om mensen menswaardig leven te schenken, mensen deel te laten uitmaken van de gemeenschap, en met hen op weg te gaan, brekend en delend, verdriet en vreugde, de bitterheid en het zoete.

Want dit spoor van Jezus is géén doodlopend spoor: het heeft toekomst, over alle grenzen heen. Vanavond is een avond van stille en diepe vreugde.

Laten wij dan zingen, verbonden over eeuwen heen met allen die ooit het pesachfeest vierden. Verbonden ook met allen die sedert die laatste Pesach van Jezus met zijn vrienden leven vanuit het opstandingsgeloof.

Verbonden met de mensen die we missen en alle christenen die dit geloof delen en hun leven erdoor laten inspireren.

Jerusalaim, stad van God

Er is een stad voor vriend en vreemde
diep in het bloemendal.
Er is een mens die roept om vrede,
die mens roept overal.

*Jerusalaim, stad van God,
Wees voor de mensen een veilig huis.
Jerusalaim, stad van vrede,
breng ons weer thuis.*

Er is een tafel om te eten
voorbij het niemandsland.
Er is een volk dat wordt vergeten,
dat volk roept overal.

Er is een wereld zonder grenzen,
zo groot als het heelal.
Er is een hemel voor de mensen,
dat hoor je overal.

Verhaal over het feest van uittocht uit bittere tijden

Tot op vandaag vieren de joden nog ieder jaar het feest van de uittocht uit Egypte. Het feest van de ongezuurde platte broden, van bittere kruiden en zoete appelmoes. Elk jaar gedenken, herinneren ze het zo alsof het vandaag is. Elk jaar opnieuw gedenken dat ze bevrijd zijn, vrij uit hun slavenbestaan. Ze vertellen over de harde strijd die God voor hen voerde, een God die het voor de onderdrukte mens wil opnemen, desnoods met machtdaad. De enige God die God genoemd mag worden omdat het een God is die mensen het leven gunt, de kleinste eerst.

Elk jaar opnieuw vertellen ze dat er eigenlijk geen tijd was... dat het allemaal snel moest gaan, dat ze klaar moesten staan. En dus was er geen tijd om het brood te laten rijzen.

Elk jaar vertellen ze dat ze in de nacht vertrokken... bijna stiekem. En dus aten ze staande, een gordel al om, met schoenen aan hun voeten, klaar om te vertrekken uit het land van hun onderdrukking.

Go down, Moses

When Israel was in Egypt's land
Let my people go
Oppressed so hard
they could not stand
Let my people go

*And the Lord said,
Go down, Moses
Way down in Egypt's land
Tell ol' pharaoh
Let my people go*

So Moses went to Egypt's land
Let my people go
He made ol' pharaoh understand
Let my people go

*Yes, the Lord said,
Go down, Moses
Way down in Egypt's land
Tell ol' pharaoh,
Let my people go*

When they reached
the other shore
Let my people go
They sang a song of triumph o'er
Let my people go

*Yes, the Lord said,
Go down, Moses
Way down in Egypt's land
Tell ol' pharaoh
Let my people go (3x)*

Het is een verhaal dat de tijden doorgaat, niet alleen de joodse mensen putten daar moed uit, het is een verhaal voor alle volken, mensen in onderdrukking. Met als enige opdracht, gedenk wie u bevrijd heeft. Blijf gedenken wie u bevrijd heeft, elk jaar. Alsof het vandaag is. Doe dat door de gerechten te eten die daarbij horen:

ongedesemd brood, haastig brood, bittere kruiden, de bitterheid in tranen, de appelmoes, het zoet van de bevrijding en het lam, teken van levensbehoud.

Maak er een feest van zing, dank God

En na het eten van een maaltijd van eenvoud
door de nacht anders dan andere nachten
trok dit volk weg uit de duisternis.

**Samen: Bevrijder geef ook ons geloof en moed weg te trekken uit
 wat ons tot slaven maakt en teneerdrukt om op te staan.**

Mi Shebeirach (Debbie Friedman)

*Mi sheberakh avoteinu
M'kor habrakhah l'imoteinu*

May the source of strength who blessed the ones before us,
Help us find the courage to make our lives a blessing
And let us say: Amen.

*Mi sheberakh imoteinu
M'kor habrakhah l'avoteinu*

Bless those in need of healing with *refuah sh'leimah*
The renewal of body, the renewal of spirit
And let us say: Amen.

**Samen: *Onze Vader verborgen
 Uw naam zichtbaar in ons
 Uw koninkrijk op aarde
 Uw wil: een wereld
 Met bomen tot aan de hemel,
 Waar water schoonheid, en brood
 Gerechtigheid is, en genade –
 Waar vrede niet hoeft bevochten
 Waar troost en vergeving is
 En mensen spreken als mensen
 Waar kinderen helder en jong zijn,
 Dieren niet worden gepijnigd
 Nooit één mens meer gemarteld,
 Niet één mens meer geknecht.
 Doof de hel in ons hoofd
 Leg uw woord op ons hart
 Breek het ijzer met handen
 Breek de macht van het kwaad.
 Van U is de toekomst
 Kome wat komt...***

Korte Vredewens

Slotgebed	Laat ons nog bidden: Wij zijn de Eeuwige dankbaar Dat Zij/Hij ons spijs en drank heeft geschonken Gaven om te delen, een leven lang.
Samen	Amen

WAKEND EN BIDDEND

Alles is nu stil,
het is wachten en bidden,
zoals Maria, en vele andere vrouwen,
met Jezus de lijdensweg gaan,
– niet vluchten, maar gaan, mee-gaan en wakend blijven...

Vanavond willen wij het uithouden bij hem
en bij elkaar in de stilte van deze witte donderdagavond.
Deze man uit één stuk:
één en al liefde en rechtvaardigheid was hij.
Hij deed wat hij zei.
Houd van God en de mensen en van jezelf.
Hij bleef rechtop, week niet.
Hij geeft zich over in een ultiem loslaten.
“Vader, vergeef het hen...”
Wat goed is moet zichzelf niet verdedigen.
Straks wordt hij overgeleverd,
opnieuw in zoveel mensenlijden van vandaag.
Straks wordt hij opnieuw gekruisigd,
op de zoveel kruisen overal op onze lijdende wereld.
Het enige wat we kunnen doen is erbij blijven,
niet weglopen ...
Laten wij waken, het uithouden en bidden

Bleibet hier

Bleibet hier und wachet mit mir.
Wachet und betet, wachet und betet.

Blijft hier en waak met mij.
Waakt en bidt. Waak en bidt.

